

γλύστρα ἡ, Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλύω.

Οργανον διὰ τοῦ ὅποιου διὰ τριβῆς διαλύεται εἰς ὄδωρ πρᾶγμα στερεόν.

γλυτέρα ἡ, Κρήτ. (Κίσ. Μαλάκ. Νεάπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσιαστικοποιημένου ἐπιθ. γλυτέρας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έρα.

Λύτρωσις, σωτηρία ἔνθ' ἀν.: Τὸ γλυκαδιασμένο ὅζὸ δὲν ἔχει γλυτέρα (γλυκαδιασμένο = τὸ αἰγοπρόβατο τὸ ὅποιον ἔχει προσβληθῆ ἀπὸ τὴν ἀρθριτικὴν ἀσθένεια γλυκαδιάρι) Κίσ. Αὐτῇ ἡ ἀρρώσθεια δὲν ἔχει γλυτέρα Νεάπ. Ἀσκημά 'βλεξε καὶ ἀνὲ πάῃ 'ς τὸ δικαστήριο, δὲν ἔχει γλυτέρα αὐτόθ. Οὗλοι μὲ κυνηγοῦντε νὰ μὲ σκοτώσουντε καὶ δὲν ἔχω γλυτέρα Μαλάκ. || Ἄσμ.

Ξέγρωμον νὰ μὴν τσ' ἀφίνη βλιδὸ καὶ νύχτα μούιδε με,
βλέπον κι ἀποὺ τὰ χέργια τον δὲν ἔχουσι γλυτέρα
αὐτόθ. Συνών. γλύν ση, γλύν τω μα, γλύν τω μός, διάσω ση, διαφυγή, λύτρωση, σωτηρία.

γλυτήρι τό, Θράκ. (Αδριανούπ. Αἰν. Καλαμ. Καρατ. Κασταν. Πλάγ.) Κεφαλλ. Προπ. (Αρτάκ. Πάνορμ.) κ.ά. — Μ. Φιλήντ., Γλωσσογν., 2.97 — Λεξ. Βάιγ. Περ. Αἰν. Βύζ. Λεγρ. Μπριγκ. Βλαστ. 314 Δημητρ. γλυτήρι' Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Αύδημ. Λιμνίσκ. Μαΐστ. Μέτρ. Πλάταν. Περίστ. Ροδόπ. Σαρεκιλ. Σκεπαστ.) κ.ά. γλυτήρι Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἐκλυτήριον < ἐκλύω κατὰ Κορ., Ατ. 2.92, ἡ κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ γλύνω. Ο τύπ. γλυτήρι καὶ εἰς Σομ.

Οργανον ταλασιουργικὸν εἰς τὸ ὅποιον περιτυλίσσεται τὸ νῆμα τῆς ἀτράκτου. Ἀποτελεῖται ἐκ ράβδου μήκους ἐνὸς περίπου μέτρου, διχαλωτῆς κατὰ τὸ ἐν ἀκρον καὶ φερούσης ἐμπεπηγμένον καθέτως τεμάχιον ξύλου ἢ ἥλον εἰς τὸ ἔτερον. Διὰ τῆς διχάλας καὶ τοῦ καθέτου ξύλου διέρχεται τὸ τυλισόμενον νῆμα ἔνθ' ἀν.: Τὰ ντυλίζονται μεγάλο γλυτήρι τοῦ λιναριοῦ Θράκ. (Κασταν.) Τὸ μαλλὶ μὲ τὸ γλυτήρι τὸ ἔβρεχαν καλὰ καὶ τὸ ἄφιγαν νὰ στεγνώσῃ καὶ ὑστερα τὸ ἔβραξαν αὐτόθ. Τὸ λινάρι μετὰ τὸ γνέσιμο τὸ τρανούσαντες τὸ γλυτήρι γιὰ νὰ τὸ κάμονν πῆχες Θράκ. (Πλάγ.) Ἀ σὲ δώκω μιὰ 'πὲ τὸ γλυτήρι', 'ὰ δηγῆς ἐσύ Θράκ. (Σαρεκιλ.) Παίρνει ἑνα γλυτήρι καὶ ἀρκίνει σε νὰ τὴ δέρνη αὐτόθ. Τὸ κροκίδ' τὸ γλυγοῦντες τὸ γλυτήρι, τὸ χωρίζονται σὲ δύο πάσματα ἀπὸ σαράδα ὅχτως ζενγάρια κλωστὲς καὶ τὰ λένε μιὰ θελεγά (πάσματα = δεσμίδες στήμονος) Θράκ. (Μέτρ.) Γλυγοῦμ' 'πὲ τὸ γλυτήρι' Θράκ. (Σκεπαστ.) || Φρ. Πονδάρια σὰ γλυτήρια (= κακόμορφα) Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) || Ἄσμ.

Πονδάρια σὰ γλυτήρια κὶ χέρια σὰ δανλὰ,
κάθιτι κὶ γιλάει κορίτσιον γκιουνζέλ ντουνιά
(γκιουνζέλ ντουνιά = ὅμορφον κόσμον) Θράκ. (Αύδημ.) Συνών. ἀγκαλιστήρι 1, ἀγκαλιστρούς 2, ἀγκούφι, τυλιγάδι, τυλιχτάρι.

γλυτηρίζω Λεξ. Αἰν. Μεσ. γλυτηρίζομαι αὐτόθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλυτήρι.

Περιτυλίσσω τὸ νῆμα εἰς τὸ γλυτήρι, τυλιγάδι. Συνών. ἀγκούφι, ἀλιστρούς 1, ἀναλύω 5, γλυτήρι, πηχιάζω, τυλιγάδι, τυλιχτάρι, τυλιγω.

γλυτήριασμα τό, Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. γλυτήριασμα.

Ἡ περιτύλιξις τοῦ νῆματος εἰς τὸ τυλιγάδι. Συνών. ἀγκούφισμα, γλυτήρισμα, τυλιγάδισμα, τυλιγμα.

γλυτηρίζω Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Βύζ. Λεγρ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλυτήρι. Ο τύπ. καὶ εἰς Σομ.

Γλυτήρι, τὸ ὄπ. βλ.

γλυτηρίσμα τό, Λεξ. Περίδ. Βύζ.

Ἐκ τοῦ ρ. γλυτήρισμα.

Γλυτήρισμα, τὸ ὄπ. βλ.

γλύτια ἡ, Αστυπ. Ρόδ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γλύτια.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἐνοχλήσεις, ἡσυχία ἔνθ' ἀν.: Ηδρα τῆς γλύτια μον Ρόδ. Ἐν ἔχω τὴ γλύτιαν ἀπ' αὐτὸν Σύμ. Συνών. βλ. εἰς λ. γλύτια μός 1.

γλύτις ὁ, Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλύτις.

Εμπαικτικῶς, ὁ υἱός.

γλύτωμα τό, Ήπ. (Ιωάνν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλύτωμα.

1) Λύτρωσις, σωτηρία. Συνών. βλ. εἰς λ. γλύτωμα 1.
2) Εἰς τὴν παιδιάν σκλέντης, ξυλίκι, τὸ διὰ τῆς ράβδου σκλέντης της κτύπημα τοῦ μικροτέρου ξύλου, καλουμένου σκλέντης.

γλύτωμδς ὁ, Ήπ. (Θεσπρωτ.) Κεφαλλ. — Ι. Βηλαρ.

138.

Ἐκ τοῦ ρ. γλύτωμδς.

Λύτρωσις, σωτηρία ἔνθ' ἀν.: Δὲν ἔχει γλύτωμδς Θεσπρωτ.

|| Ποίημ.

Νὰ βρῇ δχ' τὸ Χάρο γλύτωμδς καὶ νὰ μὴν ἀπεθάνῃ Ι. Βηλαρ., ἔνθ' ἀν. Συνών. βλ. εἰς λ. γλύτωμδς 1.

γλύτωνω Ζάκ. "Ηπ. (Θεσπρωτ. κ.ά.) Κεφαλλ. Προπ.

(Αρτάκ. Πάνορμ.) — Λεξ. Δημητρ. Α. Λασκαράτ., "Ηθη, 241 καὶ Ποιήμ., 68 Μ. Φιλήντ., Θρῦλ., 47 καὶ Γλωσσογν. 2, 188 Χ. Χριστοβασ., Χρόν. σκλαβ., 150 Π. Πανᾶ, Λυρικ., 12 γλύτωνων "Ηπ. (Ιωάνν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. ἐκλυτήρι.

Σώζω, διασώζω, καὶ ἀμετ. σώζομαι, διαφεύγω τὸν κίνδυνον ἔνθ' ἀν.: Καὶ τοῦτος 'ς ἔνα ξύλο ἀπάνω γλύτωνω (ἐκ παραμυθ.) "Ηπ. (Θεσπρωτ.) Αὐτοὶ ηρθαν καὶ κιτρίνισαν καὶ ἀπόμειναν καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνονταν καὶ πῶς νὰ γλύτωνων (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. Απὸ καλὰ ποδάρια γλύτωνω Α. Λασκαράτ., "Ηθη, ἔνθ' ἀν. || Φρ. Φτηνὰ τὴ γλύτωνωσε (ἐνν. τὴν ζωὴν) Ζάκ. Μόρο ὁ ντονᾶς ὁ δικός σου μᾶς γλύτωνων (ντονᾶς = προσευχὴ) Χ. Χριστοβασ., Χρόν., σκλαβ., ἔνθ' ἀν. || Ἄσμ.

"Ανοιξε, γῆς, μέσα νὰ μπῶ, μέσα 'ς τὸ μαῦρο χῶμα, γιὰ νὰ γλύτωνων ἀπ' τοὺς καημοὺς τὸ δόλιο μον τὸ σῶμα "Ηπ.

Ἐζήντα καράβια πνίγηκαν καὶ δεκοχτὸν φριγάδες
καὶ μιὰ φριγάδα γλύτωσε κ' ἔφερε τὰ μαντάτα
αὐτόθ.

Κ' εὐθὺς ἔσκασ' ὁ δαίμονας καὶ γλύτωσ' ὁ δεσπότης
Ἡπ. (Θεσπρωτ.)

Ἐσύ μονάχη βρέθηκες 'ε τὴν τρίσχαρη ἀγκαλιά σου
ἄξια τὸ Θεό γιὰ νὰ κρατᾶς ποὺ 'ρθε νὰ μᾶς γλυτώσῃ
Μ. Φιλήντ., Θρῦλ., ἐνθ' ἀν.

Στρίφτει ἔπειτα 'ε κέκείνους καὶ τοὺς βάνει
νὰ φιλιωθοῦνε, (κ' ἔτσι νὰ γλυτώσῃ)
Α. Λασκαράτ., Ποιήμ., ἐνθ' ἀν. Συνάν. βλ. εἰς λ. γλυ-
τώνων 1.

γλυτσῖνα ἡ, Λεξ. Πρω. Δημητρ. γλυτσίνη Λεξ. Δημητρ. γλυτσίνια Π. Γεννάδ., Λεξικ. Φυτολογ. 744 Α. Χατζηνικολάου. Τὰ καλλωπιστικὰ δένδρα καὶ οἱ καλλωπιστικοὶ θάμνοι μας, 17 — Λεξ. Βλαστ. 464 γλυκίνια Α. Τραυλαντ., Διηγ., 1.156 γλυσῖνα Ἀθῆν. κ.ἀ. — Μ. Τσιριμῶν., 'Ωρες δειλιν., 45 γλυκίνη Λεξ. Δημητρ. γλυτσίνη τό, Λεξ. Δημητρ. γλυκίνη Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ Γαλλ. *glycine*.

1) Τὸ φυτὸν Οὐισταρία ἡ σινική (*Wistaria sinensis*) τῆς οἰκογ. τῶν Ψυχανθῶν (*Papilionaceae*), ώς καὶ τὸ ἄνθος τοῦ φυτοῦ τούτου Ἀθῆν. — Π. Γεννάδ., ἐνθ' ἀν. Α. Χατζηνικολάου, ἐνθ' ἀν. Α. Τραυλαντ., ἐνθ' ἀν. Μ. Τσιριμῶν., ἐνθ' ἀν. — Λεξ. Βλαστ. 464 Πρω. Δημητρ.: Σπιτάκια ἀσπρα χαριτωμένα, κρυμμένα μέσα 'ε τὸ παρθενικὸ φύλλωμα τῆς λεύκας καὶ τῆς φτελιᾶς, σκεπασμένα ἀπὸ γλυκίνιες Α. Τραυλαντ., ἐνθ' ἀν. || Ποίημ.

Κ' εἴμαστε μόν' οἱ δύο 'ε τὸ περιβόλι,
ποὺ δλάνθιστη ἡ λιγόζωη ἡ γλυσῖνα
τὶς δμορφιές της δείχνει 'ε τὸν Ἀρρῆν

Μ. Τσιριμῶν., ἐνθ' ἀν. Συνάν. ἀκακία βένετη, πα-
σχαλιά. 2) Τὸ φυτὸν Κληματίς ἡ φλόγιος (*Clematis flammula*) τῆς οἰκογ. τῶν Βατραχιδῶν (*Ranunculaceae*) Πελοπν. (Μάν.) Συνάν. ἀγράμπελη, ἀγραμπελίδα, ἀγραμπελίνα, ἀγραμπελίδα, ἀγριάμπελη, ἀγριαμπελίδα, καλαμπελίδα, καλαμπελίδα, καληματσίδα, καληματσίδα, κονραμπενίδα, κονραμπενίδα, μάης, μελτσίδα, χαρούντιά, χελιδονίδα, χελιδονίδα.

γλύτωμα τό, πολλαχ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.) ἐγλύτωμα Πόντ. (Τραπ.) γλύτουμα βόρ. Ιδιώμ. καὶ Τσακων. (Μέλαν. κ.ἀ.) γλύτωμα Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) γλύτουμα Λυκ. (Λιβύσσ.) γούλτωμα Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Γούρτον. Μισθ.) Λυ-
καιον. (Σίλ.)

Τὸ Βυζαντ. οὖσ. γλύτωμα. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

1) 'Απαλλαγή, λύτρωσις, σωτηρία πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον. κ.ἀ.) Λυκαιον. (Σίλ.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Σταυρ. Τραπ. κ.ἀ.) Τσακων. (Χαβουτσ. κ.ἀ.): Δὲν πρόκαμε νὰ χαρῇ τὸ γλύτωμά του ἀπὸ τὸ πρῶτο λιοντάρι καὶ νὰ παρακάπτων σιάζεται καὶ ἄλλο τραντέρο λιοντάρι μπροστά του! Πελοπν. (Φιγάλ.) Αὐτὸ δὲν ἥταν γλύτουμα, ἥταν θάμα! Μακεδ. (Πεντάπολ.) Τσά γλύτωμα 'ταῦν τηρούν! (τσά = τί, τηρούν = αὐτό) Τσακων. (Χαβουτσ.) Συνάν. βλ. εἰς λ. γλυτώμα 1. 3) Τοκετός, τῆς σημασίας προελ-

θούσης ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ βάρους καὶ τῶν κινδύνων ἀπαλλαγῆς τῆς ἐγκύου Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Γούρτον. κ.ἀ.) Λυκαιον. (Σίλ.) 2) 'Αποπεράτωσις, συντέλεσις, τελείωσις ἔργου Εὔβ. (Κάρυστ.) Λέσβ. (Ἀγιάσ. Πάμφλ. Πολυχνῖτ. κ.ἀ.) Λυ-
καιον. (Σίλ.) Μ. Ἀσία (Κυδων.) Πελοπν. (Δ. Κορινθ.) Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Σταυρ. Χαλδ. κ.ἀ.) — Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ.: Μᾶς ἥρθε ἀπάνω 'ε τὸ γλύτωμα τῆς δουλεγάς Λεξ. Δημητρ. Σήμιρα κάναμι τὰ γλυτώματα 'ε τοῦ τάδι τ' ελιές Λέσβ. (Πάμφιλ.) 'Σ σὸ γλύτωμαν ἀπάν' Πόντ. (Χαλδ.) || Φρ. 'Ωρες καλές, καλὰ γλυτώματα καὶ προικιό νὰ τὸ δώσῃς (εὐχὴ κατὰ τὴν θεμελίωσιν οἰκίας) Εὔβ. (Κάρυστ.) Συνάν. βλ. εἰς γλυτώμα 2.

γλυτωμονή ἡ, Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κρασ. Οἰν. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.)

'Εκ τοῦ ρ. γλυτώνω καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-μονή.

1) Γλύτωμα 1, τὸ δὲ θεοῦ. βλ., ἐνθ' ἀν.: "Ἄρωστον γλυτωμονή 'εξ" (δὲ ἀσθενής δὲν ἔχει σωτηρίαν) Πόντ. (Χαλδ.) Συνάν. βλ. εἰς λ. γλυτώμα 1. 2) 'Αποπεράτωσις, συντέλεσις, τελείωσις ἔργου Πόντ. (Ἀργυρόπ. Σταυρ. κ.ἀ.): 'Αοῦτο γλυτωμονή 'εξ (=δὲν ἔχει τέλος) Πόντ. (Ἀργυρόπ.) Συνάν. βλ. εἰς γλυτώμα 2.

γλυτωμός ὁ κοιν. καὶ Πόντ. (Ινέπ. Κοτύωρ. Οἰν.) ἐγλύ-
τωμός Πόντ. (Τράπ.) γλυτονμός βόρ. Ιδιώμ. γλυτονμός Τσακων. (Μέλαν. κ.ἀ.)

'Εκ τοῦ ρ. γλυτώνω. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

1) 'Απαλλαγή, λύτρωσις, σωτηρία κοιν. καὶ Πόντ. (Ινέπ. Κοτύωρ. Οἰν.) Τσακων. (Μέλαν. Χαβουτσ. κ.ἀ.): Δὲν ὑπάρχει γλυτωμός κοιν. "Αν κάμης ἔτσι, γλυτωμό δὲν ἔχεις, κακομοίρα! Ζάκ. Νὰ μὴν πααίης μακριά 'ε τὴ θάλασσα, γιατὶ ἔχεις φυργήτρες, μὴ σὲ καταπῆ καμμιά, γιατὶ δὲν ἔχεις γλυτωμό 'Ιον. (Σμύρν.) "Αμα σὲ πιάσῃ 'ε τὰ χέρια του, κακόμοιρο, δὲ θά 'χης γλυτωμό Πελοπν. (Φιγάλ.) Μία καὶ σ' ἔβλεξε αὐτή 'ε τὰ μιτόχτενά της, δὲν ἔχεις γλυτωμό Κρήτ. (Νεάπ.) 'Πὸ τές ἀμαρτίες πού 'καμες, γλυτωμόδ δὲν ἔδεις Κῶς (Καρδάμ.) Νὰ μὴν δόλο βασπατεύης τὰ νερά, νὰ βρεθῇ κανέρας δοίτης νὰ σὲ δακάσῃ, γιατὶ δὲν ἔχεις γλυτωμό (δοίτης = δόφις δενδρογαλῆ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Εἶδερ πλιὰ ὁ κόρακας πώς δὲν ἔχει γλυτωμό δοῦ γλυτωμοῦ (ἐκ παραμ.) αὐτόθ. Δὲν εἴναι γιὰ γλυτονμό αὐτή, μέρα μὲ τὴν μέρα σιγουπιθαῖν" Ήπ. (Κουκούλ.) Πήγε κὶ παντρεύκι αὐτείρονν τὸν φουχαλιάρ' π' τοὺν ἔπιασαν ἀπ' τὰ τώρα τὰ γιράματα κὶ γλυτονμό δὲν ἔχει. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τοὺς κόλλησι λόβα κὶ γλυτονμό δὲν ἔχει, ἀν δὲν πάη σι γιατρούς κὶ σι 'σουκονμεῖα Στερελλ. (Περίστ.) "Α ντὶ κιάσον 'τού χέρε μι, δὲ σ' ἔχα γλυτονμό (ἀν σὲ πιάσω εἰς τὰ χέρια μου, δὲν ἔχεις σωτηρίαν) Τσακων. || Φρ. Πιθαμός, γλυτονμός (ὅτι μόνη σωτηρία διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀπομένει ὁ θάνατος) Μα-
κεδ. (Δρυμ. Καταφύγ.) || Ἄσμ.

'Σ τὸν οὐρανὸν κι ἀν ἀνεβῆς καὶ κάτσης μὲ τ' ἀστέρια,
κ' ἐκεῖ δὲν ἔχεις γλυτωμό ἀπ' τὰ δικά μου χέρια
'Ηπ.

Πουλλὴ φουρτούνα πλάκουσιν κὶ γλυτονμός δὲν εἴρι
Μακεδ. (Σιάτ.)

'Ἐν ἔχω πιό μου γλυτωμό μηδὲ Θεοῦ βοήθεια
Τῆλ. || Ποίημ.

Κ' εἴναι τὸ σπάραμα κι ὁ ἀγῶνας | γιὰ γλυτωμό ποὺ δὲ
θὰ φθῆ

